

บันทึก

เรื่อง เงินเพิ่มพิเศษสำหรับภริยาจะต้องเสียภาษีเงินได้ในส่วนเงินได้ของสามี
ที่เป็นข้าราชการ หรือเป็นเงินได้ของภริยาซึ่งจะต้องเสียภาษีเป็นส่วนตัว
แยกต่างหากจากกัน

เลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้แจ้งไปโดยหนังสือที่ ๔๗๔๒/๒๕๔๗ ลงวันที่ ๒๑
กรกฎาคม ๒๕๔๗ ขอให้คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาเสนอความเห็นในข้อข้องใจของ
กระทรวงการคลัง เกี่ยวกับปัญหากฎหมายเรื่องเงินเพิ่มพิเศษสำหรับภริยาซึ่งทางการได้จ่ายให้แก่
ข้าราชการในสถานเอกอัครราชทูต สถานทูตและสถานกงสุล ระหว่างที่มีภริยาอยู่ด้วยกัน จะถือว่า
เงินเพิ่มพิเศษสำหรับภริยาเช่นนี้เป็นเงินได้ของข้าราชการผู้นั้น ๆ หรือจะถือว่าเป็นเงินได้ของ
ภริยาซึ่งจะต้องเสียภาษีเงินได้เป็นอีกส่วนหนึ่งต่างหากแยกจากกัน

คณะกรรมการกฤษฎีกาได้พิจารณาปัญหา ๒ ข้อนี้แล้ว ขอเสนอความเห็น
ดังต่อไปนี้

๑. เงินเพิ่มพิเศษนี้เป็นเงินได้ของข้าราชการ หรือเป็นเงินได้ของภริยา

สำหรับปัญหาข้อนี้ คณะกรรมการกฤษฎีกาเห็นพ้องด้วยความเห็นของฝ่ายแรกที่
กล่าวไว้ในหนังสือของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ที่ ๒๗๔๒๗/๒๕๔๗ ลงวันที่ ๒๑
กรกฎาคม ๒๕๔๗ คือเห็นว่า เงินเพิ่มพิเศษนี้ต้องถือว่าเป็นเงินได้ของข้าราชการ ไม่ใช่เงินได้ของ
ภริยา ตามเหตุผลที่ฝ่ายนั้นได้บรรยายไว้ ไม่มีบทกฎหมายที่มุ่งให้เห็นว่าภริยาของข้าราชการมี
สิทธิที่จะได้รับเงินเพิ่มพิเศษอย่างหนึ่งใดของตนเอง และก็ดูจะไม่มีแบบอย่างในบทกฎหมายไทย
ด้วย การที่ได้วางข้อแตกต่างขึ้นไว้ในระหว่างฐานะที่เป็นภริยาอย่างหนึ่งกับฐานะที่เป็นผู้รับแขก
ในกรณีที่สามีไม่อยู่ก็อย่างหนึ่งนั้น ดูจะเป็นการเข้าใจผิดกันอยู่ในข้อที่ว่า ถ้าภริยาของอัคร
ราชทูตต้องทำหน้าที่เป็นผู้รับแขกแล้ว ในประการแรกก็เนื่องด้วยผู้นั้นเป็นภริยาของอัครราชทูต
และทำหน้าที่นั้นแทนสามีของตนซึ่งผู้อื่นไม่อยู่ในขณะนั้นเท่านั้น

นอกจากนี้ คณะกรรมการกฤษฎีกาขอเสนอว่า พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการ
พลเรือน พุทธศักราช ๒๕๔๒ บัญญัติไว้ในมาตรา ๖ วรรค ๑ ทำนองเดียวกับพระราชบัญญัติ
ระเบียบข้าราชการพลเรือน พุทธศักราช ๒๕๔๕ มีความว่า ข้าราชการพลเรือนจะได้รับ
พระราชทานเงินเดือนตามบัญชีท้ายพระราชบัญญัตินี้ และบัญชีหมายเลข ๑ ข้อ ๑ ท้าย
พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พุทธศักราช ๒๕๔๒ หรือพุทธศักราช ๒๕๔๕ มีความ
ว่า เงินเพิ่มพิเศษสำหรับข้าราชการพลเรือนซึ่งมีตำแหน่งหน้าที่ประจำอยู่ในต่างประเทศให้

เป็นไปตามที่กระทรวงการคลังและ ก.พ. จะได้อนุมัติ ในบัญชีหมายเลข ๓ ข้อ ๑ นี้มีน้อยคำที่ควรสังเกตประการ คือ คำว่า “เงินเพิ่ม” ประการหนึ่ง กับคำว่า สำหรับข้าราชการ อีกประการหนึ่งคำว่า “เงินเพิ่ม” นั้น แสดงให้เห็นอยู่ในตัวว่าต้องได้มีเงินอันเป็นจำนวนที่ได้รับตามปกติอยู่แล้ว ที่มีเงินอันเป็นจำนวนที่ได้รับตามปกติอยู่แล้วในปัญหานี้ก็คือสามี หากใช้ภริยาไม่ ฉะนั้นจึงถือไม่ได้ว่าเงินเพิ่มพิเศษเป็นของภริยา เพราะภริยาไม่ได้มีเงินจำนวนใดที่ได้รับเป็นปกติแล้วอันจะต้องเพิ่มให้อีก คำว่า สำหรับข้าราชการ ก็แสดงให้เห็นชัดยิ่งขึ้นอีกว่า เป็นการเพิ่มให้แก่สามี เพราะผู้ที่ เป็นข้าราชการคือสามี ไม่ใช่ภริยา และตามกระทรวงการต่างประเทศเรื่องระเบียบเงินเพิ่มพิเศษสำหรับข้าราชการสถานทูตและสถานกงสุล ลงวันที่ ๗ กันยายน ๒๔๘๓ กำหนดอัตราเงินเพิ่มพิเศษอันจะพึงจ่ายให้แก่ข้าราชการที่ดำรงตำแหน่งต่าง ๆ ในสถานทูตหรือสถานกงสุล ณ ต่างประเทศไว้ บัญชีที่แสดงไว้ในแจ้งความนี้ ในตารางสองได้ระบุจำนวนเงินเพิ่มพิเศษของแต่ละตำแหน่งไว้ และในตารางสามได้ระบุจำนวนเงินเพิ่มพิเศษเกี่ยวกับตำแหน่งนั้น ๆ สำหรับกรณีที่ข้าราชการมีภริยาด้วย เงินเพิ่มพิเศษทั้งสองอย่างนี้ก็มีลักษณะเป็นเงินเพิ่มอย่างเดียวกัน การที่ได้แยกไว้เป็นสองตารางเช่นนั้นก็เพราะเงินเพิ่มพิเศษอันแรกเป็นเงินที่เพิ่มให้เป็นประจำ ส่วนเงินเพิ่มพิเศษอันหลังเป็นเงินที่จะเพิ่มให้หรือไม่ก็แล้วแต่ว่าข้าราชการนั้นมีภริยาด้วยหรือไม่เท่านั้นเอง

๒. เงินเพิ่มพิเศษที่ให้แก่สามีนั้นจะต้องเสียภาษีเงินได้หรือไม่

คณะกรรมการกฤษฎีกาเห็นว่าไม่ต้องเสีย ประมวลรัษฎากรบัญญัติว่า

“มาตรา ๔๐ เงินได้พึงประเมินนั้น คือเงินได้ประเภทต่อไปนี้

(๑) เงินเดือน ค่าจ้าง โบนัส เบี้ยหวัด บำเหน็จบำนาญ เงินค่าธรรมเนียม เงินค่านายหน้า เงินค่าเช่าบ้าน บ้านที่นายจ้างให้อยู่โดยมิต้องเสียค่าเช่า หรือประโยชน์เพิ่มอย่างอื่นซึ่งนายจ้างจ่ายหรือให้แก่ลูกจ้างของตนเป็นค่าจ้างแรงงาน

(๒) เบี้ยประชุม บำเหน็จกรรมการ เงินหรือประโยชน์เพิ่มอย่างอื่นที่ได้เนื่องจากหน้าที่ตำแหน่งงานที่ทำ

คณะกรรมการกฤษฎีกาเห็นว่า เงินเพิ่มพิเศษสำหรับภริยามีลักษณะเป็นพิเศษที่เพิ่มให้เพื่อเกียรติในสังคม คำว่า “ประโยชน์เพิ่มอย่างอื่นซึ่งนายจ้างจ่ายหรือให้แก่ลูกจ้างของตนเป็นค่าจ้างแรงงาน” ที่กล่าวไว้ใน (๑) หรือ “เงินหรือประโยชน์เพิ่มอย่างอื่นที่ได้เนื่องจากหน้าที่ตำแหน่งงานที่ทำ” ที่กล่าวไว้ใน (๒) ของมาตรา ๔๐ แห่งประมวลรัษฎากรที่กล่าวข้างบนนี้ จะต้องตีความโดยเคร่งครัดตามหลักการตีความกฎหมายภาษีอากร และเมื่อต้องตีความโดยเคร่งครัดเช่นนั้นแล้ว ก็จะได้เห็นว่าเงินสองประเภทอันจะต้องเสียภาษีนั้น มีความหมายเฉพาะเงินที่ได้มาเป็นค่าแรงงาน หรือได้มาเนื่องจากงานที่ทำในตำแหน่งหน้าที่เท่ากัน จะตีความให้กว้างรวมไปถึงเงินอย่างอื่นนอกจากนี้หาได้ไม่

(ลงชื่อ) เสริม วินิจัยกุล

(นายเสริม วินิจัยกุล)

กรรมการร่างกฎหมาย ลงชื่อแทน

คณะกรรมการกฤษฎีกา
กันยายน ๒๕๕๗